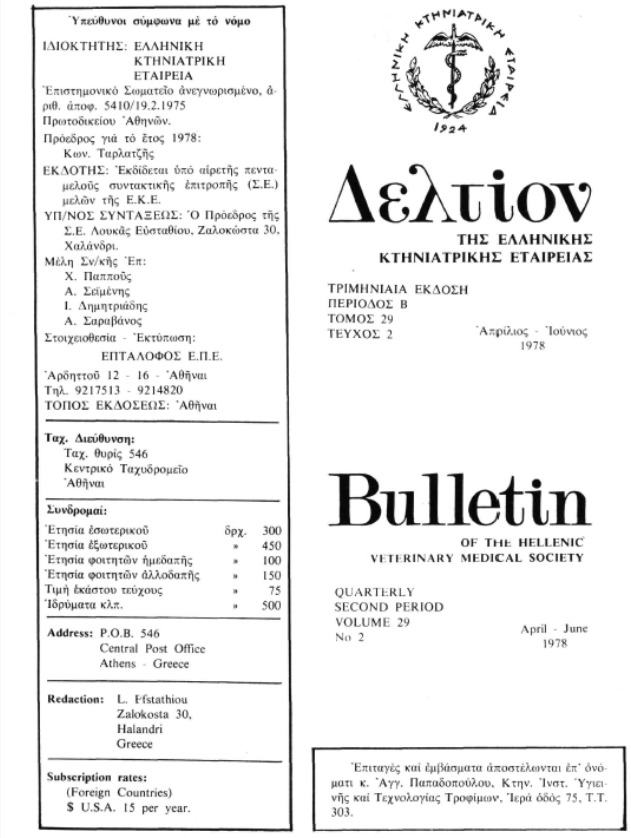
ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 29, No 2 (1978)

Υπεύθυνοι σύμφωνα με τό νόμο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ἐπιστημονικό Σωματεῖο ἀνεγνωρισμένο, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1975 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
Πρόεδρος γιά τό ἔτος 1978: Κων. Ταρλατζῆς
ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπό αἱρετῆς πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Λουκᾶς Εὐσταθίου, Ζαλοκώστα 30, Χαλάνδρι.
Μέλη Συ/κῆς Ἐπ:
Χ. Παππούς
Α. Σεϊμένης
Ι. Δημητριάδης
Α. Σαραβάνος
Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12 - 16 - Ἀθῆναι
Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθῆναι

Ταχ. Διεύθυνση:
Ταχ. θυρίς 546
Κεντρικό Ταχυδρομείο
Ἀθῆναι

Συνδρομαί:

Ἐτησία ἐσωτερικοῦ	δρχ.	300
Ἐτησία ἐξωτερικοῦ	»	450
Ἐτησία φοιτητῶν ἡμεδαπῆς	»	100
Ἐτησία φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς	»	150
Τιμή ἑκάστου τεύχους	»	75
Τόμοι ἑκάστου τεύχους	»	500

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: L. Efstathiou
Zalokosta 30,
Halandri
Greece

Subscription rates:
(Foreign Countries)
$ U.S.A. 15 per year.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 1924

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 29
ΤΕΥΧΟΣ 2
Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1978

Bulletin

OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 29
No 2
April - June 1978

Ἐπιταγές καί ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἐπ' ὀνόματι κ. Ἀγγ. Παπαδοπούλου, Κτην. Ἴνστ. Ὑγιεινῆς καί Τεχνολογίας Τροφίμων, Ἱερά ὁδός 75, Τ.Τ. 303.

Διάφορα θέματα

ΕΚΕ Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

doi: 10.12681/jhvms.21346

Copyright © 2019, ΕΚΕ Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0.

To cite this article:

Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία Ε. (2019). Διάφορα θέματα. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, *29*(2), 120–132. https://doi.org/10.12681/jhvms.21346

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 28/03/2024 17:04:49

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

MISCELLANEOUS

Η ΣΥΣΧΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΥΔΑΤΙΔΩΣΕΩΣ ΣΤΑ ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΧΟΙΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ὑπὸ

Μ. ΒΑΣΑΛΟΥ - Α. ΣΑΡΑΒΑΝΟΥ - Α. ΤΣΑΓΚΛΗ

Ἀπὸ 1-6-76 ἕως 31-1-77 ἐπιθεωρήθησαν εἰδικὰ γιὰ ὑδατίδωση σὲ 53 σφαγεῖα 48 Νομῶν τῆς Χώρας:

1. 58.790 σφάγια βοοειδῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα
   α) 46.489 ἦσαν ἡλικίας ἀπὸ 4 - 24 μηνῶν
   β) 1.530 ἡλικίας 2 - 3 ἐτῶν
   γ) 2.289 ἀγελάδες βουστασίων μεγαλυτέρας ἡλικίας καὶ
   δ) 8.482 ἐλευθέρας βοσκήσεως βοοειδῆ ἡλικίας μεγαλυτέρας τῶν 3 ἐτῶν.
2. 218.845 σφάγια προβάτων ἀπὸ τὰ ὁποῖα
   α) 167.096 ἦσαν ἡλικίας ἀπὸ 3 - 12 μηνῶν
   β) 2.055 ἡλικίας 1 - 2 ἐτῶν καὶ
   γ) 49.698 ἡλικίας μεγαλυτέρας τῶν 2 ἐτῶν.
3. 81.002 σφάγια αἰγῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα
   α) 52.422 ἦσαν ἡλικίας ἀπὸ 3 - 12 μηνῶν
   β) 1.472 ἡλικίας 1 - 2 ἐτῶν καὶ
   γ) 27.108 ἡλικίας μεγαλυτέρας τῶν 2 ἐτῶν καὶ
4. 89.913 χοῖροι ἡλικίας μεγαλυτέρας τῶν 4 μηνῶν.

Ἡ ἐπιθεώρηση τῶν σφαγίων διενεργήθηκε ἀπὸ κτηνιάτρους τῆς Ὑπηρεσίας Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, οἱ ὁποῖοι καὶ ὑπέβαλαν κάθε μῆνα στὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία εἰδικὸ δελτίο συχνότητος ὑδατιδώσεως, στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται τὸ εἶδος καὶ ἡ κατηγορία τῶν ἐπιθεωρουμένων σφαγίων καὶ ἡ ἐντόπιση τῶν ἀνευρισκομένων ὑδατίδων κύστεων στὰ διάφορα σπλάχνα. Τὰ ἀναφερόμενα στὰ δελτία αὐτὰ σφάγια προέρχονταν ὅλα ἀπὸ τὸ Νομὸ ποὺ βρίσκονταν τὸ σφαγεῖο. Τὰ προερχόμενα ἀπὸ ἄλλους Νομοὺς σφάγια δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψη. Δὲν ὑποβλήθηκαν δελτία ἀπὸ σφαγεῖα τῶν Νομῶν Ἀχαΐας, Κεφαλληνίας, Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Φωκίδας.

Ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασία τῶν ἀναγραφομένων στὰ παρὰ πάνω δελτία στοιχείων, προκύψανε σὲ ὅτι ἀφορᾶ τὴ συχνότητα τῆς ὑδατιδώσεως στὰ μηρυκαστικὰ στὰ διάφορα σπλάχνα, τὰ πάρα κάτω:

1. Συχνότητα τῆς ὑδατιδώσεως στὰ μηρυκαστικὰ καὶ στοὺς χοίρους.

α. Βοοειδῆ	Κατηγορία	ἡλικίας 4-24 μηνῶν	ἡλικίας 2-3 μηνῶν	ἡλικίας ἄνω τῶν 3 ἐτῶν	
				ἀγελάδες βουστασίων	βοοειδῆ ἐλευθέρας βοσκήσεως
	Ποσοστὸ προβολῆς	1.18%	7.38%	24.73%	48.87%
β. Πρόβατα	Κατηγορία	ἡλικίας 3-12 μηνῶν	ἡλικίας 1-2 ἐτῶν	ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	
	Ποσοστὸ προσβολῆς	1.54 %	12.21 %	60.89 %	
γ. Αἶγες	Κατηγορία	ἡλικίας 3-12 μηνῶν	ἡλικίας 1-2 ἐτῶν	ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	
	Ποσοστὸ προσβολῆς	0.62 %	1.09 %	10.31 %	
δ. Χοῖροι	Κατηγορία	ἡλικίας ἄνω τῶν 4 μηνῶν			
	Ποσοστὸ προσβολῆς	1.38 %			

2. Συχνότητα τῆς ὑδατιδώσεως στοὺς χοίρους καὶ στὰ ἐνήλικα μηρυκαστικὰ κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα

α/α	Γεωργαφικὰ Διαμερίσματα	Ποσοστὸ προσβολῆς ἐπιθεωρηθέντων σφαγίων			
		ΒΟΟΕΙΔΗ ἐλευθέρας βοσκῆς ἡλικίας ἄνω τῶν 3 ἐτῶν	ΠΡΟΒΑΤΑ ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	ΑΙΓΕΣ ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	ΧΟΙΡΟΙ ἡλικίας ἄνω τῶν 4 μηνῶν
1.	Θράκη	81.88 %	80.03 %	23.82 %	4.88 %
2.	Μακεδονία	50.10 %	71.78 %	14.56 %	2.91 %
3.	Θεσσαλία	69.84 %	79.87 %	14.93 %	3.39 %
4.	Ἤπειρος	24.05 %	46.88 %	1.49 %	0.84 %
5.	Στερεὰ Ἑλλάδα	48.75 %	61.00 %	12.23 %	0.95 %
6.	Πελοπόννησος	12.83 %	58.82 %	12.20 %	0.44 %
7.	Κρήτη	24.64 %	55.74 %	11.23 %	1.56 %
8.	Νησιὰ Ἰονίου	24.64 %	20.44 %	3.06 %	0.04 %
9.	Νησιὰ Αἰγαίου	17.47 %	16.11 %	2.83 %	0.15 %

3. Συχνότητα ἐντοπίσεως τῶν ὑδατίδων κύστεων στὰ διάφορα σπλάχνα.

	Βοοειδῆ				Πρόβατα					Αἶγες		
Σπλάχνα ἐντοπίσεως τῶν ὑδατίδων κύστεων	ἡλικίας 4 - 24 μηνῶν	ἡλικίας 4 - 3 ἐτῶν	Ἀγελάδες βουστασίων ἄνω τῶν 3 ἐτῶν	Βοοειδῆ ἐλευθέρας βοσκήσεως ἄνω τῶν 3 ἐτῶν	Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν βοοειδῶν	Χοῖροι ἄνω τῶν 4 μηνῶν	ἡλικίας 1 - 2 ἐτῶν	ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν προβάτων	ἡλικίας 1 - 2 ἐτῶν	ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν αἰγῶν
μόνο στὸ σηκώτι	29%	16.8%	14.3%	12.4%	14.4%	34.3%	22.3%	14.2%	14.3%	12.5%	19.1%	19.%
μόνο στοὺς πνεύμονας	36.5%	29.2%	33%	32.3%	32.7%	30.1%	20.7%	21.3%	21.3%	19%	32.4%	32.4%
μόνο σ' ἄλλα ὄργανα	—	—	—	0.2%	0.1%	0.3%	0.4%	0.3%	0.3%	—	0.5%	0.5%
σηκώτι & πνεύμονες	33.8%	53.1%	50%	54.5%	51.9%	35.1%	52.6%	63.3%	63%	68.5%	47.5%	47.6%
σηκώτι & ἄλλα ὄργανα	—	0.9%	2.3%	0.4%	0.6%	—	—	0.1%	0.1%	—	0.2%	0.2%
πνεύμονες καὶ ἄλλα ὄργανα	0.18%	—	0.2%	0.1%	0.2%	—	—	0.1%	0,1%	—	0.1%	0.1%
σηκώτι, πνεύμονες & ἄλλα ὄργανα	0.52%	—	0.2%	0.1%	0.1%	0.2%	4%	0.7%	0.9%	—	0.2%	0.2%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	10%%	100%	100%	100%	100%	100%

1. Τὸ ὑψηλότερο ποσοστὸ προσβολῆς ἀπὸ ὑδατίδωση μεταξὺ τῶν παραγωγικῶν ζώων στὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται στὰ πρόβατα (60.89% στὰ ἡλικίας ἄνω τῶν 2 ἐτῶν) καὶ ἀκολουθοῦν κατὰ σειρὰ τὰ βοοειδῆ, οἱ αἶγες καὶ οἱ χοῖροι.
2. Τὸ ὑψηλότερο ποσοστὸ προσβολῆς ἀπὸ ὑδατίδωση τόσο στὰ μηρυκαστικὰ ὅσο καὶ στοὺς χοίρους παρατηρεῖται κατὰ σειρὰ στὴ Θράκη, στὴ Θεσσαλία καὶ στὴ Μακεδονία. Τὸ χαμηλότερο ποσοστὸ παρατηρεῖται στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, στὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου καὶ στὴν Κρήτη.
3. Στὰ μηρυκαστικὰ στὶς 50% καὶ περισσότερο τῶν περιπτώσεων ὑδατιδώσεως, ὑδατίδες κύστεις εὑρέθησαν τόσο στὸ σηκώτι ὅσο καὶ στοὺς πνεύμονες.
   Ὅταν οἱ κύστεις ἦσαν ἐντοπισμένες σ' ἕνα μόνο ὄργανο, τὸ ποσοστὸ προσβολῆς τῶν πνευμόνων εὑρέθη ὑψηλότερο ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ σηκωτιοῦ.
4. Στοὺς χοίρους σύγχρονος προσβολὴ ἀπὸ ὑδατίδωση τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ σηκωτιοῦ παρατηρήθηκε μόνο στὸ 35.5% τῶν περιπτώσεων. Καὶ ἀντίθετα ἀπὸ ὅτι παρατηρήθηκε στὰ μηρυκαστικά, στοὺς χοίρους τὸ σηκώτι βρέθηκε συχνότερα προσβεβλημένο ἀπὸ ὑδατίδωση ἀπὸ ὅτι οἱ πνεύμονες.

ΑΝΤΙΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ὑπὸ

ΜΙΧ. ΒΑΣΑΛΟΥ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων ποὺ κάθε χρόνο χειρουργοῦνται γιὰ ἀφαίρεση ὑδατίδων κύστεων, τὸ ὑψηλὸ ποσοστὸ τῶν μολυσμένων ἀπὸ τὴν ταινία E. Granulosus σκύλων, ἡ μεγάλη συχνότητα τῆς ὑδατιδώσεως μεταξὺ τῶν μηρυκαστικῶν καὶ ἡ θέση ποὺ ἡ Χώρα μας κατέχει στὸ πίνακα τῶν Κρατῶν στὰ ὁποῖα ἐνδημεῖ ἡ Ὑδατίδωση, δείχνουν ὅτι καμιὰ σοβαρὴ προσπάθεια γιὰ τὴ καταπολέμηση αὐτῆς τῆς ζωο-ανθρωπονόσου δὲν ἔχει γίνει μέχρι σήμερα στὴν Ἑλλάδα.

Κι αὐτὸ συμβαίνει γιατί:

– Ἡ Ὑδατίδωση τοῦ ἀνθρώπου ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντιμετωπίζεται ἁπλὰ καὶ μόνο σὰν πρόβλημα ἔγκαιρης διαγνώσεως καὶ ἐπιτυχοῦς χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως.
– Ἡ Ὑδατίδωση τῶν μηρυκαστικῶν καὶ τῶν χοίρων δὲν προβληματίζει τοὺς κτηνοτρόφους μας
– Ἡ ἐχινοκοκκίαση τῶν σκύλων ἀπασχολεῖ ἕνα μικρὸ μόνο ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτες τους, ποὺ κι αὐτοὶ τὴν ἀντιμετωπίζουν μὲ τὴ χορήγηση κατὰ τρόπο ἀνεξέλεγκτο καὶ εὐκαιρειακό, κάποιου ἀνθελμινθικοῦ, ποὺ τυχαίνει νὰ εἶναι τῆς μόδας ἐκείνη τὴν ἐποχή.
– Ἡ ἐχινοκοκκίαση τῶν ἀγρίων κυνιδῶν κανένα ἀπὸ τοὺς ἐρευνητές μας δὲν ἔχει ἀπασχολήσει μέχρι τώρα στὰ σοβαρά.

– Ἡ ἐνημέρωση τοῦ πληθυσμοῦ μας γύρω ἀπὸ τὸν ἐχινόκοκκο εἶναι ἀνύπαρκτη ἢ γίνεται μὲ τρόπο ποὺ μόνο παρεξηγήσεις δημιουργεῖ.

Τὸ μόνο οὐσιαστικὸ μέτρο ποὺ μέχρι σήμερα ἔχει ληφθῆ γιὰ τὴ καταπολέμηση τοῦ ἐχινοκόκκου στὴ Χώρα μας εἶναι ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐλεγχομένων ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς Ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας σφαγείων καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ κρεοσκοπικοῦ ἐλέγχου.

Σήμερα ἐπιθεωρεῖται τὸ σύνολο τῶν σφαζομένων βοοειδῶν καὶ χοίρων. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὰ αἰγοπρόβατα. Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ αὐτὰ σφάζεται σὲ μὴ ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὶς Κτηνιατρικὲς Ὑπηρεσίες χώρους, ἰδίως στὰ μικρὰ χωριὰ καὶ τὰ ποιμνιοστάσια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴν ἐπιθεωροῦνται καὶ ἔτσι τὰ φέροντα ὑδατίδες κύστεις σπλάχνα ὄχι μόνο νὰ μὴ καταστρέφονται ἀλλὰ τουναντίον νὰ γίνονται βορὰ μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο τῶν σκύλων τοῦ χωριοῦ ἢ τοῦ ποιμνίου ἢ καὶ τῶν ἀγρίων κυνιδῶν τῆς περιοχῆς.

Ἐξετάζοντας λοιπὸν τὴν ἐπιδημιολογία καὶ τὴν ἐπιζωοτολογία τῆς ὑδατιδώσεως - ἐχινοκοκκιάσεως στὴν Ἑλλάδα μποροῦμε νὰ καταλήξωμε στὶς πάρα κάτω διαπιστώσεις:

1. Στὴν Ἑλλάδα ὁ ἐχινόκοκκος ἀποτελεῖ ἕνα σοβαρότατο ὑγειονομικὸ καὶ οἰκονομικὸ πρόβλημα. Αὐτὸ θεμελειώνεται ἀπὸ τὴ διάδοση ποὺ ἔχει αὐτὴ ἡ ζωο-ανθρωπονόσος στὴ χώρας μας καὶ τὶς οἰκονομικὲς ζημιὲς ποὺ προκαλεῖ.
   – 1.400 περίπου ἄτομα, 15,5 δηλαδὴ ἀνὰ 100.000 κατοίκους, χειρουργοῦνται κάθε χρόνο γιὰ ἀφαίρεση ὑδατίδων κύστεων.
   – Τὸ 60% τῶν ἐνηλίκων προβάτων, τὸ 49% τῶν ἐνηλίκων βοοειδῶν ἐλευθέρας βοσκήσεως, τὸ 25% τῶν ἀγελάδων βουστασίων καὶ τὸ 10% τῶν ἐνηλίκων αἰγῶν εἶναι προσβλημένο ἀπὸ ὑδατίδωση.
   – Τὸ 29% τοῦ συνόλου τῶν σκύλων μας εἶναι ξενιστὴς τῆς ταινίας E. Granulosus.
   – Ἡ προκαλούμενη κάθε χρόνο ἀπὸ τὴν ὑδατίδωση οἰκονομικὴ ζημιὰ στὴ κτηνοτροφικὴ μας παραγωγὴ ὑπολογίζεται ὅτι ξεπερνάει τὰ 400 ἑκατομμύρια δρχ. ἢ 10 ἑκατομμύρια δολλάρια.
   – Ἡ ἐτήσια δαπάνη γιὰ τὴ νοσηλεία καὶ τὴ θεραπεία τῶν χειρουργουμένων λόγῳ ὑδατιδώσεως ἀτόμων κυμαίνεται γύρω στὰ 100 ἑκατομμύρια δρχ. ἢ 3 ἑκατομμύρια δολλάρια.
2. Οἱ προκαλούμενες κάθε χρόνο οἰκονομικὲς ζημιὲς ἀπὸ τὴν ὑδατίδωση, εἶναι 10 φορὲς περισσότερες ἀπὸ τὴν ἀπαιτούμενη δαπάνη γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ καὶ τοῦ πιὸ φιλόδοξου προγράμματος καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ
3. Ἡ σοβαρότητα τῶν προβλημάτων ποὺ μᾶς δημιουργεῖ ὁ ἐχινόκοκκος εἶναι τέτοια, ὥστε νὰ ἐπιβάλεται ἡ χωρὶς ἀναβολὴ ἀνάληψη μιᾶς ἀληθινῆς ἐκστρατείας γιὰ τὴν ἐκρίζωσή του ἀπὸ τὴ χώρα μας.

Αὐτὴ ἡ ἀναγκαιότητα ἔγινε κατανοητὴ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας, τὸ ὁποῖο ἀποδεχόμενο σχετική μας εἰσήγηση ἔδωσε ἐντολὴ ἐφαρμογῆς, ἀπὸ τὸ

τρέχον ἔτος, τοῦ ἐκπονηθέντος ἀπὸ ἐμᾶς προγράμματος καταπολεμήσεως τῆς ὑδατιδώσεως ποὺ σὰν ἄμεσους καὶ ἐπὶ μέρους στόχους του ἔχει:

1. Τὴν ἐξυγίανση τῶν πηγῶν ποὺ μολύνουν τὸ περιβάλλον μὲ αὐγὰ τοῦ E. granulosus καὶ εἶναι κατ' ἐπέκταση ὑπεύθυνες γιὰ τὴν ὑδατίδωση τόσο τοῦ ἀνθρώπου ὅσο καὶ τῶν παραγωγικῶν μας ζώων.
2. Τὴν ἐξυγίανση τῶν πηγῶν μολύνσεως τῶν τελικῶν ξενιστῶν τῆς ταινίας E. granulosus καὶ
3. Τὴν ἀγωγὴ τοῦ πληθυσμοῦ γύρω ἀπὸ τὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ λαβαίνει γιὰ τὴν προστασία του ἀπὸ τὶς ζωο-ανθρωπονόσους γενικὰ καὶ τὴ ὑδατίδωση εἰδικώτερα.

Κατὰ τὴν ἐκπόνηση αὐτοῦ τοῦ προγράμματος καὶ τὴν ἐπιλογὴ τῶν μέτρων ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

1. Κύρια πηγὴ μολύνσεως τοῦ περιβάλλοντος μὲ αὐγὰ τῆς ταινίας E. granulosus στὴν Ἑλλάδα, εἶναι ὁ σκύλος. Ὁ ρόλος ποὺ διαδραματίζουν τὰ ἄγρια κυνιδῆ, λύκος καὶ τσακάλι, καὶ τὸ ποσοστὸ συμμετοχῆς τους στὴν ἐπιδημιολογία καὶ ἐπιζωοτιλογία τῆς ὑδατιδώσεως, δὲν ἔχουν ἀκόμη διερευνηθεῖ.
2. Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν 550.000 περίπου σκυλιά, 20 - 25 χιλ. τσακάλια καὶ 10 - 15 χιλ. λύκοι.
   Ἀπὸ τὶς 550.000 τῶν σκύλων, 20.000 εἶναι πολυτελείας, 100.000 χρησιμοποιοῦνται σὰν κυνηγητικοί, 250.000 εἶναι φύλακες σπιτιῶν καὶ κτημάτων, 130.000 εἶναι ποιμενικοὶ καὶ 50.000 ἀδέσποτοι.
3. Κύριες πηγὲς μολύνσεως τῶν τελικῶν ξενιστῶν μὲ τοὺς πρωτοσκώληκες τῆς ταινίας E. granulosus εἶναι:

   α) Τὰ φέροντα ὑδατίδες κύστεις σπλάχνα τῶν ζώων καὶ ἰδιαίτερα τῶν προβάτων ποὺ σφάζονται σὲ μὴ ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες χώρους σφαγῆς (Μικρὰ χωριὰ καὶ ποιμνιοστάσια)
   β) Τὰ κατασχόμενα λόγῳ ὑδατιδώσεως σπλάχνα, στὶς περιπτώσεις ποὺ δὲν καίγονται ἢ δὲν βράζονται ἢ δὲν ἀπορρίπτονται σὲ βόθρους ἀπρόσιτους τοὺς σκύλους καὶ τοὺς ἄλλους τελικοὺς ξενιστὲς καὶ
   γ) Τὰ μὴ ἐνταφιαζόμενα σὲ ἀρκετὸ βάθος πτώματα τῶν ζώων καὶ ἰδιαίτερα τῶν προβάτων ποὺ ψοφοῦν ἀπὸ μιὰ ὁποιαδήποτε αἰτία.
4. Σήμερα λειτουργοῦν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐλέγχονται ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας 400 μικρὰ καὶ μεγάλα σφαγεῖα ἢ στέγαστρα σφαγῆς.
5. Στοὺς ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες χώρους σφαγῆς σφάζεται τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν βοοειδῶν καὶ χοίρων, τὸ 70% τῶν ἐνηλίκων αἰγοπροβάτων καὶ τὸ 50% τῶν ἀμνοεριφίων.
6. Κάθε χρόνο ψοφοῦν καὶ δὲν ἐνταφιάζονται ἀρκετὲς χιλιάδες αἰγοπρόβατα.
7. Καμιὰ σοβαρὴ καὶ συντονισμένη προσπάθεια ἐνημερώσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ ἀγροτικοῦ, δὲν ἔχει γίνει μέχρι σήμερα γύρω ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ

8. Δὲν ὑπάρχει συνεργασία ἀνάμεσα στὶς κτηνιατρικὲς καὶ ὑγειονομικὲς ὑπηρεσίες στὸ τομέα τῆς καταπολεμήσεως τῶν ζωο-ανθρωπονόσων.

Γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν στόχων ποὺ ἔχομε θέσει μὲ τὸ πρόγραμμά μας καὶ λαβαίνοντας ὑπ' ὄψη μας τὴν ἐπιδημιολογία καὶ ἐπιζωοτιολογία τῆς ὑδατιδώσεως-ἐχινοκοκκιάσεως στὴν Ἑλλάδα, τὰ μέτρα ποὺ ἐπιλέξαμε γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ προγράμματος καὶ ποὺ στὸ σύνολό τους τὸ συνθέτουν, εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Ἐγγραφὴ τῶν σκύλων σὲ εἰδικὰ μητρῶα ποὺ θὰ τηροῦνται ἀπὸ τὶς κατὰ τόπους Κτηνιατρικὲς Ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Ἡ ἐγγραφὴ στὰ μητρῶα θὰ γίνεται μὲ ὑπεύθυνη δήλωση ἰδιοκτησίας τῶν κατόχων τῶν σκύλων.
3. Χαρακτηρισμὸς ὅλων τῶν σκύλων ποὺ δὲν θὰ ἔχουν ἐγγραφεῖ στὰ μητρῶα καὶ δὲν θὰ ἔχουν σημανθεῖ μέσα σὲ ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα, ὡς ἀδεσπότων καὶ ἐπικινδύνων γιὰ τὴ δημόσια ὑγεία καὶ τὴ κτηνοτροφία. Τὰ σκυλιὰ αὐτὰ θὰ περισυλλέγονται μόλις ἐπισημαίνονται καὶ θὰ θανατώνονται μὲ εὐθανασία, χωρὶς ἄλλη διαδικασία.
4. Ἀπαγόρευση περιφορᾶς τῶν ἐγγεγραμμένων στὰ μητρῶα σκύλων, σὲ κοινοχρήστους ἢ ξένης ἰδιοκτησίας χώρους, χωρὶς συνοδό. Οἱ περιφερόμενοι χωρὶς συνοδὸ σκύλοι θὰ περισυλλέγονται καὶ οἱ ἰδιοκτῆτες τους θὰ τιμωροῦνται μὲ πρόστιμο.
5. Ὀργάνωση συνεργείων περισυλλογῆς ἀδεσπότων σκύλων σὲ ὅλες τὶς πόλεις τῆς Χώρας.
6. Ἐφοδιασμὸς τῶν ὀργάνων ἀγροφυλακῆς καὶ δασοφυλακῆς μὲ τυφέκια καὶ πιστόλια ἀναισθητοποιήσεως γιὰ τὴ περισυλλογὴ τῶν ἀδεσπότων σκύλων στὰ χωριὰ καὶ τὴν ὕπαιθρο χώρα.
7. Ποινικὴ δίωξη ἐκείνων ποὺ θὰ ἐγκαταλείπουν ζῶα σὲ κοινοχρήστους ἢ ξένης ἰδιοκτησίας χώρους. Ὅσοι θέλουν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ κάποιο ζῶο τους, θὰ πρέπει νὰ τὸ παραδίδουν στὴ πλησιέστερη κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία ἢ σὲ κάποιο ζωόφιλο σωματεῖο.
8. Ἐπιβολὴ φόρου γιὰ τὴ κατοχὴ κάθε κατηγορίας σκύλου. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας μόνο οἱ ποινενικοὶ σκύλοι, οἱ σκύλοι τῶν κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ οἱ σκύλοι ὁδηγοὶ-τυφλῶν. Μὲ τὸ μέτρο αὐτὸ θὰ ξεχωρίσουν ἐκεῖνοι ποὺ ἀγαποῦν τὸ σκύλο τους τόσο ὥστε νὰ τὸν κρατήσουν καὶ μετὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς φορολογίας, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν θὰ θελήσουν νὰ τὸν κρατήσουν καὶ ποὺ θὰ πρέπει νὰ τὸν παραδώσουν γιὰ εὐθανασία στὴ Κτηνιατρικὴ Ὑπηρεσία ἢ τὸ φιλοζωϊκὸ σωματεῖο τῆς περιοχῆς τους. Ἔτσι θὰ μειωθεῖ αἰσθητὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτρεφομένων σκύλων μὲ τὴ θανάτωση ὅλων ἐκείνων ποὺ σήμερα κυκλοφοροῦν σὰν ἀδέσποτοι ἢ μισο-αδέσποτοι ἔξω ἀπὸ κάθε κτηνιατρικὸ ἔλεγχο καὶ στερούμενοι παντελῶς προστασίας ἀπὸ τοὺς κατ' ὄνομα μόνο ἰδιοκτῆτες τους. Συγχρόνως μὲ τὰ ἔσοδα ποὺ θὰ προκύψουν ἀπὸ τὴ φορολογία αὐτὴ καὶ ποὺ θὰ διατίθενται ὅλα γιὰ τὴ καταπολέμηση τῶν ζωο-ανθρωπονόσων ποὺ μεταδίδονται ἀπὸ τὸ σκύλο στὸν ἄνθρωπο, θὰ καλύπτωνται ὅλες οἱ δαπάνες ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος

ἐκριζώσεως τοῦ ἐχινοκόκκου. Θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ αὐτοχρηματοδότηση δηλαδὴ τοῦ προγράμματος καὶ ἡ χωρὶς κίνδυνο διακοπῆς, γιὰ οἰκονομικοὺς λόγους, ἀπρόσκοπτη συνέχισή του μέχρις ὅτου ὁλοκληρωθῆ.

9. Λωρεὰν ἐξέταση γιὰ ἐχινόκοκκο ὅλων τῶν ἐγγεγραμμένων στὰ μητρῶα σκύλων μιὰ φορὰ τουλάχιστον τὸ χρόνο. Οἱ ἐξετάσεις θὰ γίνονται σὲ εἰδικὰ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ διαρρυθμισμένους χώρους ἀπὸ κτηνιάτρους τῆς Ὑπηρεσίας Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Στὶς μεγάλες πόλεις ἡ ἐξέταση αὐτὴ μπορεῖ νὰ ἀνατεθεῖ μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ σὲ διατηροῦντες ἰατρεῖα μικρῶν ζώων ἰδιῶτες κτηνιάτρους, ὑπὸ τὸν ἔλεγχο πάντοτε τῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν.

10. Θανάτωση ἢ ἀπομόνωση μὲ εὐθύνη καὶ δαπάνη τῶν ἰδιοκτητῶν τους, καὶ μέχρις ὅτου καταστοῦν τελείως ἀκίνδυνοι γιὰ τὴ δημόσια ὑγεία, ὅλων τῶν σκύλων ποὺ κατὰ τὴν ἐξέταση θὰ ἀποδεικνύονται ξενιστὲς τῆς ταινίας τοῦ ἐχινοκόκκου.

11. Λωρεὰν μιὰ φορὰ τὸ χρόνο ἀντιεχινοκοκκικὴ θεραπεία ρουτίνας τῶν σκύλων, ποὺ ἡ κοπρανολογικὴ μετὰ ἀπὸ χορήγηση ἀρεκολίνης ἐξέτασή τους θὰ εἶναι ἀρνητικὴ γιὰ ἐχινόκοκκο, μὲ καποιο ταινιοκτόνο σκεύασμα ἱκανὸ νὰ σκοτώνει καὶ τὶς ἄωρες μορφὲς τῆς ταινίας τοῦ ἐχινοκόκκου.

12. Λωρεὰν κάθε 40 μέρες ἀντιεχινοκοκκικὴ θεραπία τῶν ποιμενικῶν σκύλων.

13. Ἐντατικοποίηση τοῦ ἀγώνα ἐξοντώσεως τῶν ἀγρίων κυνιδῶν (λύκων, τσακαλιῶν, ἀλεπούδων).

14. Καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐποπτῶν ὑδατιδώσεως γιὰ τὴν γιὰ ὑδατίδωση ἐπιθεώρηση τῶν σφαγίων τῶν ζώων ποὺ σφάζονται σὲ μὴ ἐλεγχόμενους ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες χώρους σφαγῆς. Σὰν ἐπόπτες ὑδατιδώσεως θὰ ἐκπαιδευθοῦν ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες οἱ δάσκαλοι καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν κοινοτήτων στὶς ὁποῖες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαγορευθεῖ ἡ ἐκτὸς τῶν ἐλεγχομένων ἀπὸ τοὺς κτηνιάτρους σφαγείων, σφαγὴ ζώων γιὰ τὴν ἱκανοποίηση οἰκογενειακῶν σὲ κρέας ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τους.

15. Καταβολὴ χρηματικῆς ἀμοιβῆς στοὺς ποιμένες ποὺ θὰ προσκομίζουν στὴ κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία τῆς περιοχῆς ἢ στὸ τοπικὸ ἐπόπτη ὑδατιδώσεως, σπλάχνα μὲ ὑδατίδες κύστεις.

16. Ἐξοπλισμὸς ὅλων τῶν ἐλεγχομένων ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες μικρῶν καὶ μεγάλων σφαγείων μὲ ἀποτεφρωτικοὺς κλιβάνους, γιὰ τὴν ἀποτέφρωση τῶν κατασχομένων λόγῳ ὑδατιδώσεως σπλάχνων καὶ ἐφοδιασμὸς τῶν ἐποπτῶν ὑδατιδώσεως μὲ βραστῆρες γιὰ τὴν διὰ τοῦ βρασμοῦ ἀκινδυνοποίηση τῶν φερόντων ὑδατίδες κύστεις σπλάχνων.

17. Ὑποχρεωτικὸς ἐνταφιασμὸς ἢ ἀποτέφρωση ἢ μὲ ἄλλο τρόπο ἀκινδυνοποίηση τῶν πτωμάτων τῶν ζώων ποὺ ψοφοῦν ἀπὸ ὁποιαδήποτε αἰτία, μὲ δαπάνη τῶν ἰδιοκτητῶν των. Πρὸς ὑποβοήθηση αὐτοῦ τοῦ ἔργου συγκροτοῦνται εἰδικὲς κτηνιατρικὲς μονάδες ἐξυγιάνσεως τοῦ περιβάλλοντος ποὺ κύριο καθῆκον τους θὰ εἶναι ἡ ὀργάνωση τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἀκινδυνοποιήσεως αὐτῶν τῶν πτωμάτων.

18. Ὁμιλίες κάθε χρόνο στοὺς μαθητὲς τῆς μέσης καὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως μὲ θέματα τὴ ζωοφιλία καὶ τὶς ζωο-ανθρωπονόσους. Πρὸς ὑποβοήθηση αὐτῶν ποὺ θὰ κάνουν τὶς ὁμιλίες, τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἑτοιμάζει εἰδικὸ ἐγχειρίδιο ποὺ θὰ θέση ὑπ' ὄψει τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας γιὰ ἔγκριση.
19. Ἔκδοση εἰδικοῦ δελτίου ποὺ θὰ κυκλοφορεῖ κάθε τρεῖς μῆνες καὶ θὰ ἐνημερώνει τὴ κοινὴ γνώμη ἐπὶ τῆς πορείας ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος ἐκριζώσεως τοῦ ἐχινοκόκκου, καὶ γενικὰ πάνω σὲ κάθε τὶ ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὶς ζωο-ανθρωπονόσους ποὺ μεταδίδονται στὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ σκύλο.

    Τὸ δελτίο θὰ τὸ ἐκδίδει ἡ Ὑπηρεσία Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ θὰ διανέμεται δωρεάν.
20. Εὐαισθητοποίηση γενικὰ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῶν μαζικῶν μέσων ἐνημερώσεως, μὲ ὁμιλίες, διαλέξεις, προβολὲς ταινιῶν, δημοσίευση ἄρθρων στὸ περιοδικὸ καὶ ἡμερήσιο τύπο, προβολὴ ἀπὸ τὴ τηλεόραση τοῦ διεξαγομένου ἀντιεχινοκοκκικοῦ ἀγῶνος.
21. Ἀλληλοενημέρωση τῶν Κτηνιατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῶν διαπιστουμένων ἀπὸ αὐτὲς περιπτώσεων ὑδατιδώσεως καὶ ἐχινοκοκκιάσεως.
22. Συνεχὴς στατιστικὴ ἀνάλυση καὶ ἐπεξεργασία τῶν διαπιστουμένων περιπτώσεων ὑδατιδώσεως καὶ ἐχινοκοκκιάσεως σὲ συσχέτιση μὲ τὴ πορεία ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.
23. Ἔρευνα γύρω ἀπὸ τὴ συχνότητα τοῦ E. granulosus μεταξὺ τῶν ἀγρίων κυνιδῶν καὶ τὴν ὕπαρξη τοῦ E. multilocularis στὴ Χώρα μας.

Μὲ τὰ μέτρα αὐτὰ πιστεύομε ὅτι θὰ τεθοῦν ὑπὸ ἀπόλυτο καὶ συνεχῆ κτηνιατρικὸ ὑγειονομικὸ ἔλεγχο ὅλοι οἱ σκύλοι ποὺ θὰ ἀπομείνουν μετὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς φορολογίας καὶ θὰ ἐγγραφοῦν στὰ εἰδικὰ μητρῶα καὶ ποὺ ὑπολογίζονται σὲ 350.000 περίπου, θὰ ἐνταθεῖ ὁ ἀγῶνας ἐξοντώσεως τῶν ἀγρίων κυνιδῶν, θὰ ἐπιτευχθεῖ σὲ σημαντικὸ βαθμὸ ἡ ἀκινδυνοποίηση τῶν πτωμάτων τῶν ζώων ποὺ ψοφοῦν.

Γιὰ νὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν μέτρων, ἡ Ὑπηρεσία Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἔχει προβεῖ ἢ θὰ προβῆ στὶς παρακάτω ἐνέργειες ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὴν ὑποδομὴ τοῦ προγράμματός μας.

1. Προώθηση στὴ Βουλὴ πρὸς ψήφιση Νόμου μὲ τὸν ὁποῖο:
   α) Συνιστᾶται στὴν Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Κτηνιατρικῆς Δ/νση Ζωοανθρωπονόσων μὲ εἰδικὸ τμῆμα ἀντιεχινοκοκκικοῦ ἀγῶνος.
   β) Συνιστᾶται Κεντρικὸ Διυπουργικῆς συγκροτήσεως Γνωμοδοτικὸ Συμβούλιο ποὺ θὰ συμβουλεύει τὸν Ὑπουργὸ Γεωργίας στὰ θέματα καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου.
   γ) Ἐπιβάλλεται ἐτησία οἰκονομικὴ εἰσφορὰ γιὰ τὴν κατοχὴ σκύλου ἀπὸ 100-400 δρχ. ἀνάλογα μὲ τὴ κατηγορία τοῦ σκύλου.
   δ) Ὁρίζεται ὅτι τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὴν ἐτησία εἰσφορὰ κατοχῆς σκύλου, θὰ διατίθεντα ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιὰ τὴν χρηματοδότηση τοῦ προγράμματος καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ

ε) Καθίστανται ὅλα τὰ μέτρα καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου ὑποχρεωτικά.

2. Συγκρότηση εἰδικῶν περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν μονάδων ἀπὸ 100 κτηνιάτρους καὶ 100 βοηθοὺς κτηνιάτρων ποὺ θὰ ἐπωμισθοῦν ὅλο τὸ βάρος ἐφαρμογῆς τῶν μέτρων ποὺ προβλέπει τὸ πρόγραμμα καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου.
3. Ἐφοδιασμὸς μὲ τὶς ἀναγκαιοῦσες γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος ποσότητες ἀντιεχονοκοκκινῶν φαρμάκων.
4. Προμήθεια 400 ὅπλων ἀναισθητοποιήσεως ζώων.
5. Προμήθεια ὅλου τοῦ ὑλικοῦ ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν σκύλων στὰ μητρῶα, τὴ σήμανσή τους καὶ τὶς γιὰ ἐχινόκοκκο ἐξετάσεις τους.
6. Καθορισμὸς τοῦ ἡμερολογίου κατὰ κοινότητα προγράμματος ἐργασίας τῶν περιφερειακῶν κτηνιατρικῶν μονάδων καταπολεμήσεως ἐχινοκόκκου.
7. Ἐπιλογὴ τῶν Κοινοτήτων ποὺ θὰ κατασκευασθοῦν στέγαστρα σφαγῆς ἐλεγχόμενα ἀπὸ τὶς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες καὶ ἐκείνων ποὺ θὰ ἐφαρμοσθεῖ ὁ θεσμὸς τῶν ἐποπτῶν ὑδατιδώσεως.
8. Συγκρότηση τῶν συνεργείων περισυλλογῆς τῶν ἀδεσπότων σκύλων στὶς διάφορες πόλεις.
9. Ἐξοπλισμὸς ὅλων τῶν σφαγείων μικρῶν καὶ μεγάλων μὲ ἀποτεφρωτικοὺς κλιβάνους.
10. Συγκρότηση 10 κινητῶν κινηματογραφικῶν συνεργείων γιὰ τὴ διαφώτηση τοῦ κόσμου γύρω ἀπὸ τὸν κίνδυνο τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ τὸ πρόγραμμα καταπολεμήσεῶς του.
11. Ἐπεξεργασία συστήματος συνεργασίας καὶ ἀλληλοενημερώσεως τῶν κτηνιατρικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν σὲ πανελλαδικὴ κλίμακα στὸ τομέα καταπολεμήσεως τῶν ζωο-ανθρωπονόσων γενικὰ καὶ τοῦ ἐχινοκόκκου εἰδικώτερα καὶ
12. Ἐκτύπωση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ γύρω ἀπὸ τὶς ζωο-ανθρωπονόσους ὑλικοῦ.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΕΚΟΛΙΝΗΣ ΣΑΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

Ὑπὸ

Α ΤΣΑΓΚΛΗ - Μ. ΒΑΣΑΛΟΥ - Α. ΣΑΡΑΒΑΝΟΥ

Ἕνα ἀπὸ τὰ μέτρα ποὺ προβλέπει τὸ πρόγραμμα καταπολεμήσεως τοῦ ἐχινοκόκκου στὴν Ἑλλάδα, εἶναι καὶ ἐκεῖνο τῆς ἐξετάσεως ὅλων τῶν σκύλων γιὰ ἐχινόκοκκο, μιὰ φορὰ τουλάχιστον τὸ χρόνο, ἀπὸ κτηνιάτρους τῆς Ὑπηρεσίας Κτηνιατρικῆς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Γι' αὐτὸ ἡ ὕπαρξη ἑνὸς ἁπλοῦ τρόπου γιὰ μιὰ τέτοια ἐξέταση, θὰ διευκολύνει πολὺ τὸν ἀντιεχινοκοκκικὸ ἀγώνα στὴ χώρα μας.

Ἔτσι δοκιμάσαμε τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ὑδροβρωμικῆς ἀρεκολίνης σὰν διαγνωστικοῦ μέσου σὲ χιλιάδες σκυλιά. Τελευταῖα τὴ χορηγήσαμε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ σὲ 2.644 σκύλους διαφόρων ἀγροτικῶν κοινοτήτων.

Σὲ κάθε σκυλὶ χορηγήθηκε ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη στὴ δόση τῶν 4 mg/kg ζῶντος βάρους ὑπὸ μορφὴ κεκορεσμένης ζαχαρούχου ὑδατικῆς διαλύσεως 0,4%. Ἐχορηγήθηκε δηλαδὴ ἡ διάλυση αὐτὴ ἀπὸ τὸ στόμα στὴ δόση τοῦ 1 ml/kg ζῶντος βάρους.

Μετὰ τὴ χορήγηση τοῦ φαρμάκου τὰ σκυλιὰ ἐτίθεντο ὑπὸ παρατήρηση μέχρις ὅτου ἡ καθαρτικὴ δράση τῆς ἀρεκολίνης προκαλοῦσε τὴν ἀποβολὴ βλεννο-διαρροϊκῶν κοπράνων, ποὺ θεωροῦνται σὰν τὰ πιὸ κατάλληλα γιὰ τὶς κοπρανολογικὲς ἐξετάσεις.

Σὲ ὅσα σκυλιὰ ἡ καθαρτικὴ δράση τῆς ἀρεκολίνης δὲν ἐκδηλωνότανε μέσα σὲ μιὰ ὥρα ἀπὸ τῆς χορηγήσεως τοῦ φαρμάκου, ἐχορηγεῖτο ἐκ νέου ἀρεκολίνη στὴν αὐτὴ δόση. Μιὰ τρίτη δόση ἀρεκολίνης ἐχορηγεῖτο σὲ ἐκεῖνα τὰ σκυλιὰ ποὺ δὲν ἔδιναν βλεννοδιαρροϊκὰ κόπρανα, μέσα σὲ μιὰ ὥρα ἀπὸ τῆς χορηγήσεως τῆς δεύτερης δόσεως.

Τὰ κόπρανα τῶν βλεννο-διαρροϊκῶν ἀφοδεύσεων ἐξετάζονταν γιὰ τὴν ἀνίχνευση προγλωττίδων ἢ ὁλοκλήρων σκωλήκων τῆς ταινίας τοῦ ἐχινοκόκκου.

Κατὰ τὴ διάρκεια αὐτῆς τῆς ἔρευνας ἔγιναν οἱ παρακάτω παρατηρήσεις.

1. Ἡ ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη στὴ δόση ποὺ χορηγήθηκε καὶ μὲ τὴ μορφὴ ποὺ χορηγήθηκε δὲν προκάλεσε τὸ θάνατο σὲ κανένα σκυλί, παρ' ὅλο ποὺ ἡ δόση τῶν 4 mg/kg ζῶντος βάρους ἐπαναλήφθηκε σὲ 535 σκυλιὰ τρεῖς φορὲς μέσα σὲ δύο ὧρες.
2. Σὲ μικρὸ ἀριθμὸ σκύλων ἡ ἀρεκολίνη προκάλεσε, μυϊκοὺς σπασμούς, ἀταξικὰ φαινόμενα καὶ ὀλιγόλεπτο κῶμα. Ἡ ἀποκατάσταση τῶν σκύλων αὐτῶν ἔγινε χωρὶς καμμιὰ ἐπέμβαση, σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα.
3. Μικρὸς ἀριθμὸς σκύλων παρουσίασε ἐμέτους. Οἱ ἔμετοι δὲν ἐπηρέαζαν τὴ καθαρτικὴ ἐνέργεια τῆς ἀρεκολίνης.
4. Ἀπὸ τὰ 2.644 σκυλιὰ στὰ ὁποῖα χορηγήθηκε ἡ ἀρεκολίνη, 1.861 δηλαδὴ τὸ 70.39 % ἔδωσαν βλεννο-διαρροϊκὰ κόπρανα κατάλληλα γιὰ ἐξέταση μέσα σὲ μιὰ ὥρα μετὰ τὴ χορήγηση τοῦ φαρμάκου.
5. Στὰ ὑπόλοιπα 783 σκυλιὰ ποὺ δὲν ἐκόπρισαν μέσα σ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα χορηγήθηκε μιὰ δεύτερη δόση ἀρεκολίνης. Ἀπὸ αὐτὰ ἔδωσαν βλεννο-διαρροϊκὰ κόπρανα μέσα σὲ μιὰ ὥρα μετὰ τὴ δεύτερη χορήγηση τοῦ φαρμάκου, τὰ 248 δηλαδὴ τὸ 31.7 %.
6. Στὰ 535 σκυλιὰ στὰ ὁποῖα ἡ ἀρεκολίνη καμιὰ δὲν εἶχε ἐπίδραση καὶ μετὰ τὴ δεύτερη χορήγηση, χορηγήθηκε γιὰ τρίτη φορὰ ἀρεκολίνη στὴν ἴδια δόση. 59 ἀπὸ αὐτὰ δηλαδὴ τὸ 11 % ἀντέδρασαν θετικὰ καὶ ἔδωσαν βλεννοδιαρροϊκὰ κόπρανα μέσα σὲ μιὰ ὥρα μετὰ τὴ τρίτη χορήγηση.
7. Συνολικὰ ἀπὸ τὰ 2.644 σκυλιὰ ἀντέδρασαν θετικὰ στὴν καθαρτικὴ δράση τῆς ἀρεκολίνης καὶ ἔδωσαν βλεννο-διαρροϊκὰ κόπρανα κατάλληλα γιὰ ἐξέταση μετὰ ἀπὸ 1 - 3 χορηγήσεις τοῦ φαρμάκου, τὰ 2.168 ἤτοι τὸ 82 %.
8. Ἡ ἀρεκολίνη δὲν εἶχε ὁποιαδήποτε καθαρτικὴ ἐνέργεια ἐπὶ 476 σκύλων,

δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ 18 % τοῦ συνόλου, παρ' ὅλο ποὺ αὐτὰ τὰ σκυλιὰ ἔλαβαν μέσα σὲ δυὸ ὧρες μιὰ συνολικὴ δόση 12 mg/kg ζῶντος βάρους.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς ἔρευνας σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα τὸ 18 % τῶν σκύλων δὲν ἀντιδρᾶ θετικὰ στὴ χορήγηση τῆς ἀκερολίνης, σὲ συνδιασμὸ μὲ τὰ ἀποτελέσματα παλαιότερης ἔρευνας τοῦ Μ. Βασάλου κατὰ τὴν ὁποία τὸ 30 % δὲν ἀντέδρασε στὴ χορήγηση τῆς ἀρεκολίνης στὴ δόση τῶν 5 mg/kg ζῶντος βάρους, δείχνουν ὅτι ἡ ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη χορηγούμενη ἀπὸ τὸ στόμα ὑπὸ τὴ μορφὴ κεκορεσμένης ζαχαρούχου ὑδατικῆς διαλύσεως στὴ δόση τῶν 4 - 5 mg/kg ζῶντος βάρους, σχετικὴ μόνον ἀξία ἔχει σὰν διαγνωστικὸ μέσο γιὰ τὴ διάγνωση τῆς ἐχινοκοκκιάσεως τῶν σκύλων.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΩΧΡΙΝΟΤΡΟΠΟΥ ΟΡΜΟΝΗΣ (LUTEINIZING HORMONE) ΣΤΑ ΘΗΛΕΑ ΖΩΑ.

Ὑπὸ

ΕΥΑΓ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ρόλος τῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης στὰ θήλεα ζῶα, στὴν διαδικασία τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ὠοθυλακίου σὲ ὥριμο, κάτω ἀπὸ φυσιολογικὲς συνθῆκες, δὲν ἔχει ἀκόμη τελείως διευκρινισθεῖ. Χορήγηση καθαρῆς μορφῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης σὲ ὑποφυσιοεκτομηθέντες θηλυκοὺς ἐπίμυς, μολονότι διεγείρει τὸ ὠοθυλάκιο γιὰ τὸν σχηματισμὸ ἐνδιαμέσου ἱστοῦ, δὲν προκαλεῖ ὅμως αἰσθητὴ αὔξηση τοῦ μεγέθους αὐτοῦ.

Ἡ χορήγηση ὅμως καθαρῆς μορφῆς ὠοθυλακιοτρόπου ὁρμόνης σὲ ὑποφυσιοεκτομηθέντες ἐμίμυς διεγείρει τὴν αὔξηση ὠοθυλακίων. Σήμερα παραδεχόμαστε ὅτι ἡ ὠχρινοτρόπος ὁρμόνη, ὅσο ἀφορᾶ στὴν αὔξηση, τοῦ ὠοθυλακίου, συμπληρώνει τὴν δράση τῆς ὠοθυλακιοτρόπου.

Ἐπίσης ἡ ἴδια ὁρμόνη ἀποτελεῖ τὴν κυρίως ὁρμόνη τῆς ὠορρηξίας. Καὶ τοῦτο γιατὶ σὲ ὑποφυσιεκτομηθέντες ἀνώριμους ἐπίμυες οἱ ὁποῖοι πρηγουμένως προετοιμάστηκαν κατάλληλα μὲ ὠοθυλακιοτρόπο ὁρμόνη προβάτου, προκλήθηκε ὠορρηξία μὲ τὴν χορήγηση ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης καθαρῆς μορφῆς τῆς τάξεως τῶν 1,28 μg. ἔναντι 8 μg ὠοθυλακιοτρόπου προβάτου ἐπίσης καθαρῆς μορφῆς. Ἡ χορήγηση ἀντιορρῶν ποὺ περιέχουν ἀντισώματα κατὰ τῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης ἀναστέλλει τελείως τὴν ὠορρηξίαν, πράγμα ποὺ δὲν ἐπιτυγχάνεται μὲ ἀντιορροὺς ὠοθυλακιοτρόπου ὁρμόνης. Διάφορες ἔρευνες ὅμως τονίζουν τὴν χρησιμότητα τῆς ὠοθυλακιοτρόπου ὁρμόνης στὴν ἐμφάνιση τῆς ὠορρηξίας. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἡ χορήγηση ἀντιορρῶν ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης ὄχι καθαρῆς μορφῆς σὲ Hamster λίγο πρὶν τῆς ὠορρηξίας, εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἀναστολή της.

Ἡ ἱκανότητα αὐτὴ τοῦ ἀντιορροῦ μειώθηκε σημαντικὰ μετὰ τὴν ἀπομόνωση τῶν ἀντισωμάτων τῆς ὠοθυλακιοτρόπου ὁρμόνης. Ἐπίσης ἀπὸ πειράματα

πού ἔγιναν σὲ κονίκλους διαπιστώθηκε ὅτι ἡ συνδυασμένη χορήγηση τῶν 2 ὁρμονῶν ἦταν εὐνοϊκώτερη γιὰ τὴν πρόκληση τῆς ὠορρηξίας, ἀπ' ὅτι ἡ μεμονωμένη χορήγηση τούτων. Σήμερα γνωρίζουμε ὅτι ἡ ὠορρηξία ὀφείλεται στὴν συνεργιστικὴ δράση ὠχρινοτρόπου καὶ ὠοθυλακιοτρόπου ὁρμόνης. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ αἰσθητὴ παρουσία τους λίγο πρὸ τοῦ χρόνου τῆς ὠορρηξίας.

Σημαντικὸς ὁ ρόλος τῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης στὴν ὠχρινοποίηση τῶν κοκκωδῶν κυττάρων τοῦ ὠοθυλακίου. Κοκκώδη κύτταρα γραφειανῶν ὠοθυλακίων τοῦ κονίκλου ἐπωασθέντα μὲ ὠχρινοτρόπο ὁρμόνη προβάτου, καὶ μεταμοσχευθέντα κάτω ἀπὸ τὴν μεμβράνη τῶν νεφρῶν, τοῦ ἴδιου κονίκλου ἀνεπτύχθησαν σὲ τέλεια ὠχρὰ σωμάτια. Σὲ ἔρευνες πού ἔγιναν σὲ χοίρους γύρω ἀπὸ τὴν δεσμευτικὴ ἱκανότητα τῶν κοκκωδῶν κυττάρων πρὸς τὴν ὠχρινοτρόπο ὁρμόνη, διαπιστώθηκε ὅτι ἡ δεσμευτικὴ ἱκανότητα ἦταν μεγαλύτερη σὲ ἐκεῖνα τὰ κύτταρα πού προερχόνταν ἀπὸ μεγάλα ὠοθυλάκια δηλαδή, ἀπὸ αὐτὰ πού ὑπάρχουν λίγο πρὸ τῆς ὠορρηξίας.

Ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς λειτουργίας τοῦ ὠχροῦ σωματίου καὶ ἡ ἔκκριση τῆς προγεστερόνης διέπονται ἀπὸ τὴν δράση τῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης. Ἡ ἐξακολουθητικὴ ἐνδοφλέβια ἔγχυση ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης προβάτου σὲ ὑγιῆ πρόβατα μετὰ τὴν 12 ἡμέρα τοῦ οἴστρου ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὴν παράταση τῆς λειτουργίας τοῦ ὠχροῦ σωματίου ὡς καὶ τὴν αὔξηση τῆς ἐκκρίσεως τῆς προγεστερόνης. Ἀπὸ ραδιοαυτογραφικὲς μελέτες διαπιστώθηκε ὅτι, ἡ μεμβράνη τοῦ πλάσματος τῶν κοκκωδῶν, κυττάρων ὡς καὶ τῶν κυττάρων τῆς θήκης περιέχει χώρους πού εἶναι εἰδικοὶ γιὰ τὴν δέσμευση τῆς ὠχρινοτρόπου ὁρμόνης.

Ἀναλύσεις ἐργασιῶν

Abstracts

Pehson B. καὶ Widell S, (1975), Nord. Vet. Med., 27,213.
Αἰτίες καὶ θεραπευτικὴ ἀγωγὴ τῆς πτώσεως τοῦ λίπους στὸ γάλα

Στὶς περιπτώσεις πού ὑπάρχει πτώση τοῦ τίτλου τοῦ λίπους στὸ γάλα, ὑποπτευόμαστε συνήθως τὴν χαμηλὴ περιεκτικότητα σὲ ἰνώδεις οὐσίες (κυτταρίνες) μέσα στὸ σιτηρέσιο τοῦ ζώου.

Πράγματι μποροῦμε νά προκαλέσουμε πειραματικὰ χαμηλὴ λιποπεριεκτικότητα τοῦ γάλακτος, μὲ τὴν χορήγηση λιγότερο ἀπὸ 1 κιλὸ ξηρῆς οὐσίας ἀνὰ 100 κιλὰ ζῶντος βάρους, ὑπὸ μορφὴ χόρτου καὶ συμπυκνώματος σὲ πέλλετς.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλες αἰτίες διαιτητικῆς φύσεως πού δὲν ἔχουν προσδιορισθεῖ ἀκόμη. Στὴν πάξη τὶς περισσότερες φορές, μὲ τὴν διόρθωση τοῦ σιτηρεσίου, ἐπανέρχεται καὶ ὁ κανονικὸς τίτλος τοῦ λίπους στὸ γάλα.